

Παρώ νυμα - Ομώνυμα

Συντάχθηκε απο τον/την Μάνος Στεφανάκης
Τρίτη, 28 Φεβρουάριος 2012 07:01

Παρώνυμα ή παρώνυμες λέξεις ονομάζονται οι λέξεις που έχουν περίπου όμοια προφορά, ενώ συχνά δεν έχουν καμιά νοηματική σχέση μεταξύ τους. Ακριβώς όμως επειδή μοιάζουν στην προφορά μερικοί δεν τις ξεχωρίζουν και τις μπερδεύουν, ιδίως στον προφορικό λόγο: π.χ. πρότυπο - πρωτότυπο, σφήκα - σφίγγα. Τα παρώνυμα που διαφοροποιούνται στον τονισμό χαρακτηρίζονται ως τονικά παρώνυμα: π.χ. νόμος - νομός. Μερικά τονικά παρώνυμα διαφέρουν και στην ορθογραφία: π.χ. παίρνω - περνώ. Ομώνυμα ή ομόηχα είναι οι λέξεις που προφέρονται όμοια, έχουν όμως διαφορετική σημασία: π.χ. κλίμα - κλήμα. Συνήθως οι ομώνυμες λέξεις έχουν διαφορετική ορθογραφία. Γι' αυτό, αν δεν προσέξουμε, μπορεί να οδηγηθούμε σε παρανόηση ή σε λανθασμένη γραφή είτε των ίδιων των ομωνύμων είτε των παραγώγων τους ή των σύνθετων λέξεων που σχηματίζονται από αυτές.

? Μ. Τριανταφυλλίδης, Νεοελληνική Γραμματική (της δημοτικής), ΟΕΣΒ, Αθήνα, 1941. ?
Νεοελληνική Γλώσσα για το γυμνάσιο, τ.Γ', ΟΕΔΒ, Αθήνα, 2002.

Η ελληνική γλώσσα έχει πολλές ομόηχες λέξεις αφενός επειδή έχει διατηρήσει την ιστορική ορθογραφία και έχει στο αλφάβητό της διαφορετικά γράμματα και συμπλέγματα που προφέρονται με τον ίδιο τρόπο (ι, η, υ, οι, ει· αι, ε και ο, ω) και αφετέρου επειδή τα φωνήεντά της δεν προφέρονται άλλοτε μακρά και άλλοτε βραχέα όπως σε άλλες γλώσσες. Επίσης, έχει διατηρήσει διπλά σύμφωνα που δεν προφέρονται διαφορετικά από τα απλά.

Τα ομόηχα έχουν γούστο, δίνουν λαβή σε λογοπαίγνια και αφήνουν περιθώριο για αυθεντικές ή προσποιητές παρεξηγήσεις. Στην ποίηση, οι ομοιοκαταληξίες με ομόηχα νομίζω πως θεωρούνταν υποδεέστερες. Ωστόσο, ο Καβάφης τόλμησε στα Τείχη να χρησιμοποιήσει τρεις τέτοιες ομοιοκαταληξίες

*Χωρίς περίσκεψιν, χωρίς λύπην, χωρίς αιδώ
μεγάλα κι υψηλά τριγύρω μου έκτισαν τείχη.*

*Και κάθομαι και απελπίζομαι τώρα εδώ.
Άλλο δεν σκέπτομαι: τον νουν μου τρώγει αυτή η τύχη·*

*διότι πράγματα πολλά έξω να κάμω είχαν.
Α, όταν έκτιζαν τα τείχη πώς να μην προσέξω.*

*Αλλά δεν άκουσα ποτέ κρότον κτιστών ή ήχον.
Ανεπαισθήτως μ' έκλεισαν από τον κόσμο έξω.*

Παρώ νυμα - Ομώ νυμα

Συντάχθηκε απο τον/την Μάνος Στεφανάκης
Τρίτη, 28 Φεβρουάριος 2012 07:01

Εκτός από τα ομόηχα, υπάρχουν και τα ομόγραφα, όπου έχουμε δυο λέξεις που όχι μόνο προφέρονται ίδια, αλλά και γράφονται ίδια. Παράδειγμα, ο καρπός (του χεριού αλλά και του δέντρου).

Παραδείγματα

πάλι, πάλη, πάλλει

Πολύ, πολλοί, πολλή, πωλεί

μέλι-μέλη-μέλλει-μέλει

κλίνει-κλείνει-κλίνη

κλήση-κλίση-κλείσει

λύπη-λείπει-λίπη

ωράριο-οράριο (λειτουργικό άμφιο του διακόνου)

κλίμα-κλήμα

ρίμα-ρήμα

Παρώ νυμα - Ομώ νυμα

Συντάχθηκε απο τον/την Μάνος Στεφανάκης
Τρίτη, 28 Φεβρουάριος 2012 07:01

μήλα-μίλα

λιμός-λοιμός

λήμμα-λύμα-λίμα

Οι σπανοί Ισπανοί εις πανί ισπανικόν, ισπανικόν στρατόν εις πανικόν εξωγράφισαν.

-Τι κοινό έχουν η καλόγρια και ο φούρναρης;
-Η καλόγρια ζει μόνη και ο φούρναρης ζυμώνει.

φύλλο φίλο φύλο

Φίλος έδωσε εις φίλον
τριαντάφυλλον με φύλλον
και παράγγειλε στον φίλον
φίλε, φύλαγε το φύλον,
είναι απ?το ωραίον φύλον.

κόμμα κώμα

πύθων πείθων

λήθη λίθι

δ?μος δε?μος

Παρώ νυμα - Ομώ νυμα

Συντάχθηκε απο τον/την Μάνος Στεφανάκης
Τρίτη, 28 Φεβρουάριος 2012 07:01

κρήνη κρίνοι κρίνει

Κρητικ?ς κριτικ?ς

φυλ? φιλ?

Κρητικός ? κριτικός

οι πότες-ιππότες

εύηχα-έβηχα

λείπει, λύπη, λίπη

χοίρων, χήρων, χείρον, χείρων, Χείρων (ο κένταυρος, όνομα)

των μελισσών η **ολομέλεια**
είναι, βεβαίως, **όλο μέλια**
όμως σε τούτο το **μελίσσι**
δεν βρίσκεις πρόβλημα **με λύση**

κάναμε πρόβα τ? κομμάτια κάναμε πρόβατα κομμάτια

φύλλο φίλο φύλο

Παρώ νυμα - Ομώ νυμα

Συντάχθηκε απο τον/την Μάνος Στεφανάκης
Τρίτη, 28 Φεβρουάριος 2012 07:01

Φίλος έδωσε εις φίλον
τριαντάφυλλον με φύλλον
και παράγγειλε στον φίλον
φίλε, φύλαγε το φύλον,
είναι απ'το ωραίον φύλον.

Πηγή: Οι λέξεις έχουν τη δική τους ιστορία. Περισσότερα [εδώ](#)